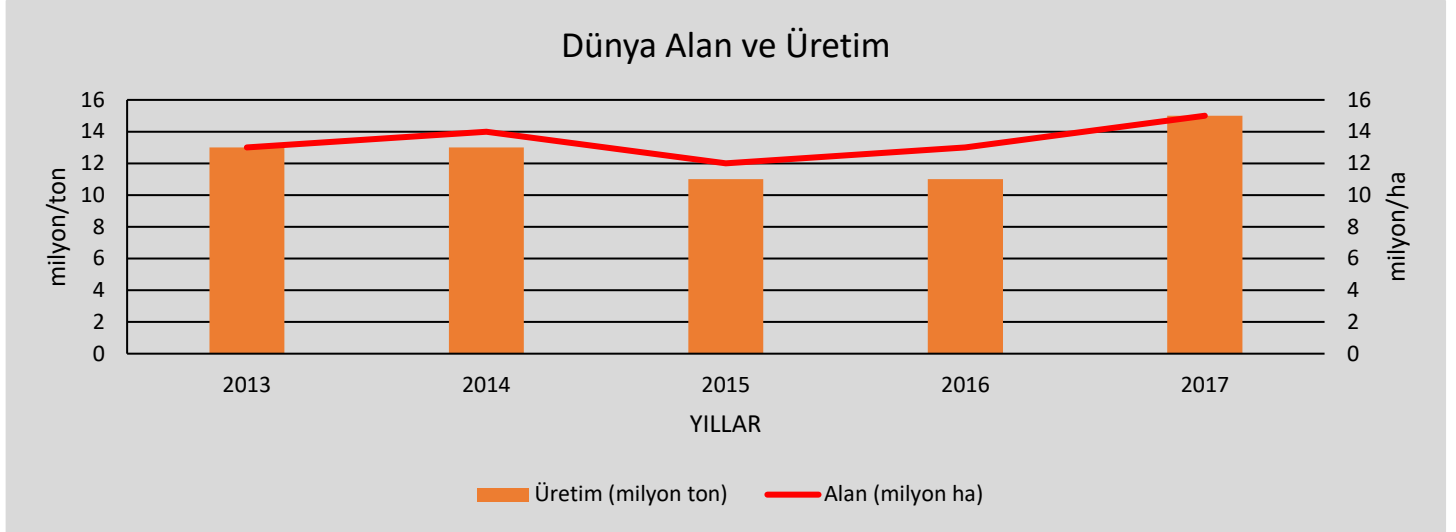

ÜRÜN MASALARI NOHUT BÜLTENİ

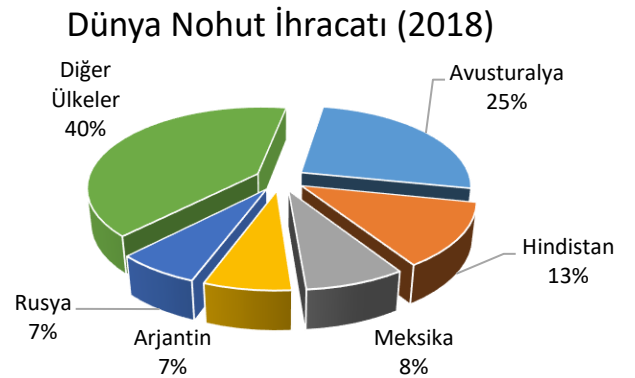
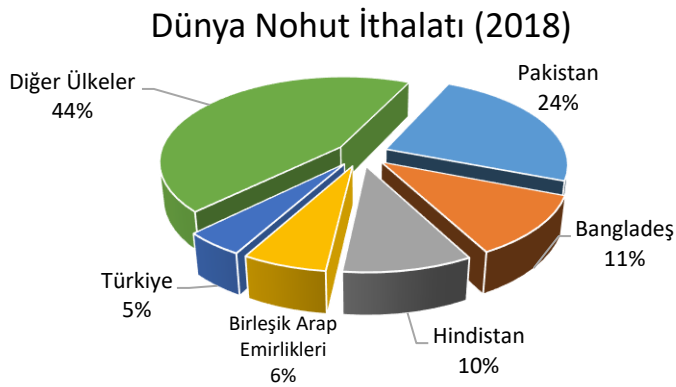
OCAK 2020

DÜNYADA NOHUT

Kaynak: FAO

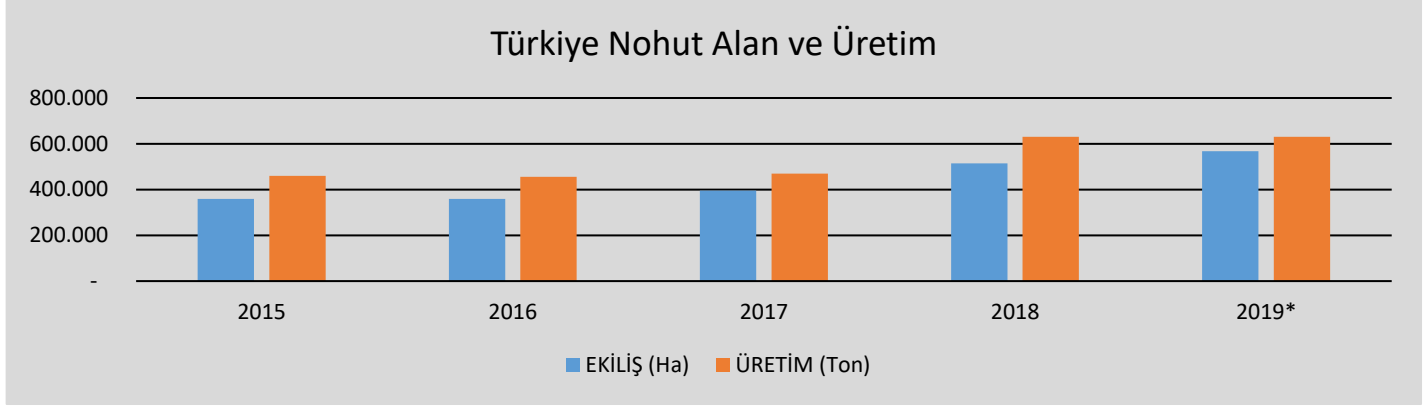
Baklagil tarımı dünya üzerinde 11.000 yıl önce, insanlığın avcılık ve toplamacılıktan çiftçiliğe geçişi ile başlamış, o günden beridir de insan beslenmesinde önemli bir yer almıştır. Baklagiller, gerek insan beslenmesindeki önemli protein kaynağı olması gerek yetiştiriciliğinin yapıldığı toprak için önemli katkılarının ve düzenleyici etkilerinin bulunması nedeni ile günümüze kadar önemini hiç kaybetmemiştir. Dünyada gerçekleştirilen üretimin %83'ü Asya kıtasında, %6,1'i Okyanusya ülkelerinde (Yeni Zelanda, Avusturalya vb.), %5,4'ü Afrika, %4'ü ise Amerika kıtasındadır.

Kaynak: TradeMap, GTIP:071320

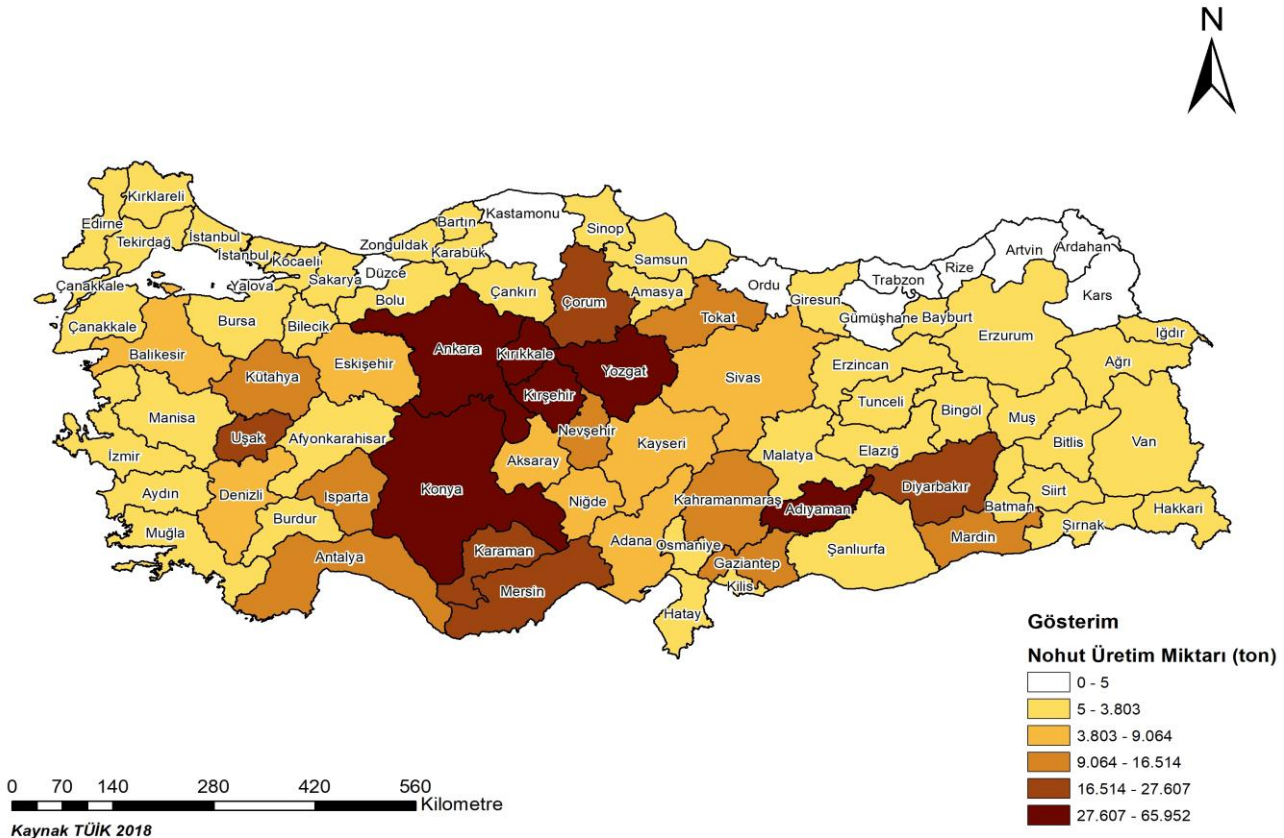
Dünya nohut üretimine artmasına bağlı olarak dünya ticaretine konu miktarlarda da artış görülmektedir. 2017 ithalat miktarındaki artış dikkati çekmektedir. Bu artışta Hindistan önemli bir rol oynamaktadır. **2016 yılı Hindistan ithalatı 873.542 ton iken 2017 yılında bu rakam 1.553.069 tona** ulaşmıştır. Türkiye ise ithalatta 182 ülke arasında 6. ihracatta ise 103 ülke arasında 12. sırada yer almaktadır.

TÜRKİYE'DE NOHUT

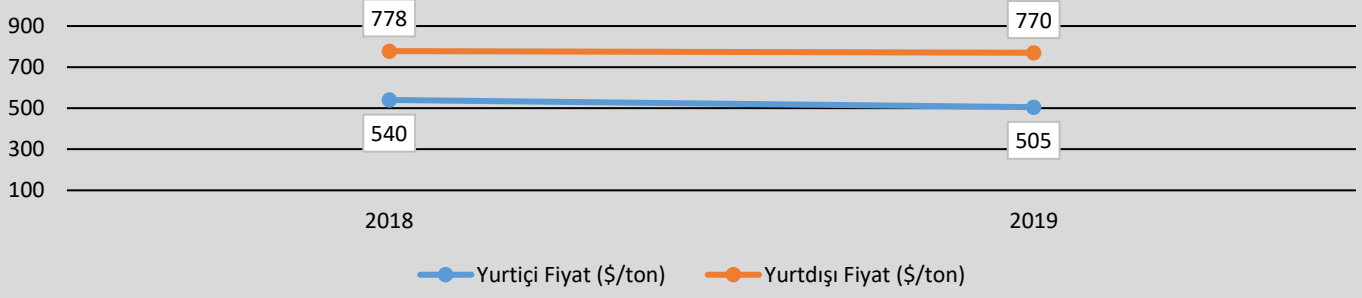

Kaynak: TÜİK, *alan tahmin

Ülkemizde uygulanan destekleme programları sayesinde nohut üretimimiz giderek artmaktadır. Nohut üretim alanlarında 2003 - 2015 yılları arasında alansal olarak azalma mevcut iken 2016 yılı itibarı ile üretim alanlarında artış ortaya çıkmıştır. Ayrıca verimde henüz istenilen düzeyde olmasa da artış söz konusudur. Ülkemiz yeterlilik oranı 2017 TÜİK verilerine göre %87,5 olmakla birlikte son iki yıldaki üretim artışı ile ülkemiz nohutta kendine yeterli noktayı aşmış olup bu seviyelerin korunması gerekmektedir. Kişi başı tüketim 5,8 kg/yıl'dır.

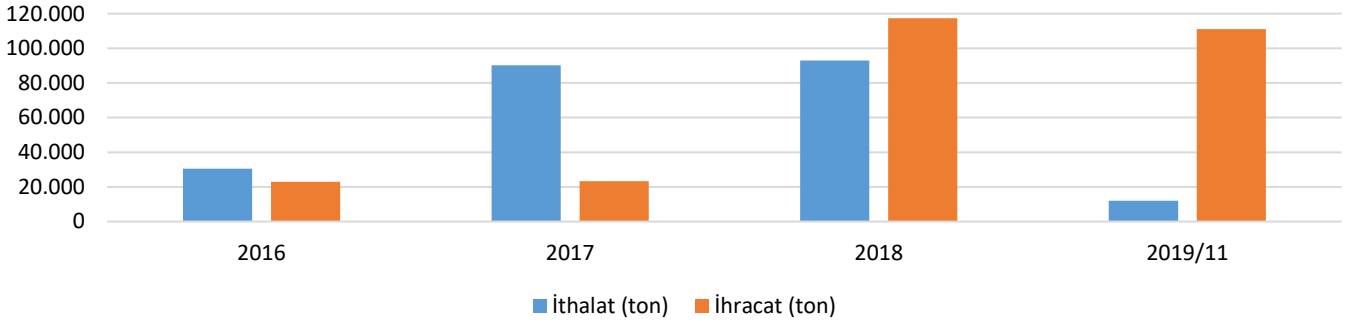
Yurt içi ve Yurt dışı Fiyatlar

Kaynak: STATUP, Mersin Ticaret Borsası

Ülkemiz yurt içi borsa fiyatları, yurt dışı fiyatlarının altında seyretmektedir. Uluslararası standartlarda kalite değerlendirmesinde ürünün tane büyüklüğü dikkate alınmaktadır. Gen kaynağı olduğumuz çeşitler çoğunlukla ufak tane yapısından dolayı yurt dışı piyasada değerinin altında işlem görmektedir.

DIŞ TİCARET

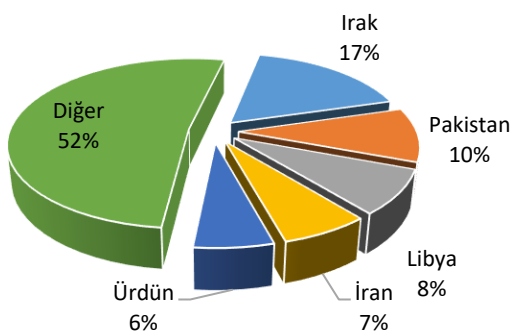

Kaynak: TÜİK, GTİP No: 71320000011, 71320000019

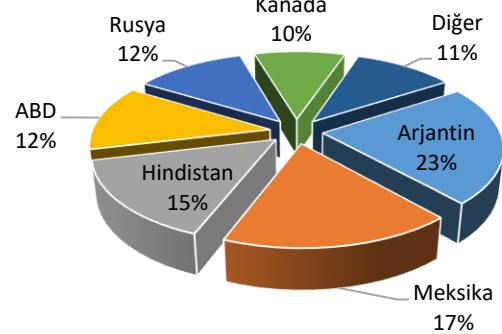
2019 yılı ilk 11 aylık ithalat miktarı 11.059 tonla 12 milyon dolar iken ihracat miktarımız ise 111 bin ton ile 68,37 milyon dolara ulaşmıştır. 2019 yılı ilk 11 aylık verilerine göre nohut ithalatı ile ihracatı arasındaki fark ülkemiz lehine yaklaşık 56,7 milyon dolara ulaşmıştır.

Fark ödemesi kapsamında desteklenen ürünlerden olan nohutun destekleme miktarındaki artış üretim ve alansal miktarlardaki artışa direkt olarak yansımıştır.

Nohut İhracatının Ükelere Dağılımı

Nohut İthalatının Ükelere Dağılımı

Kaynak: TÜİK 2018, GTİP No: 71320000011, 71320000019

Türkiye nohut ithalatında Meksika ve Arjantin önemli yer tutmaktadır. Meksika'dan gerçekleştirilen ithalatın ortalama ton değeri diğer ithalat gerçekleştirilen ülkelerden yüksektir. Türkiye ihracatında 2017 ve 2018 yılları arasında ciddi bir artış görülmektedir. İhracatta Ortadoğu ülkeleri önemli bir yer tutmaktadır. Her ne kadar 2018 yılı ilk 5 ülke sıralamasında yer almasa da İtalya'ya 4 bin ton, Almanya'ya 3 bin ton, İngiltere ve Hollanda'ya 2 bin ton ile Avrupa pazarına da ihracatımız mevcuttur.

NOHUT DESTEKLEMELERİ

Fark Ödemesi Desteği (krş/kg)	Mazot Desteği (TL/da)	Gübre Desteği (TL/da)	Toprak Analizi Desteği	Organik Tarım Desteği	
				Bireysel Sertifika (TL/da)	Grup Sertifikası (TL/da)
50	22	4	40	40	20

*Tarımsal yeraltı su kısıtı bulunan Tarım Havzalarında nohut fark ödemesi desteğine %50 ilave destek verilmektedir.

DEĞERLENDİRME

- + Tane yapısının küçük olmasına rağmen protein ve mikro element içeriğinin yüksekliği, gübre ve ilacın minimum seviyede tutularak üretiminin yapıyor olması gibi **tüketiciyi cezbedecek özelliklerin** bilimsel olarak kanıtlandığı araştırma çalışmalarının yapılarak, araştırma sonuçlarının **kamuoyu bilgilendirme faaliyetlerinde kullanılması önem arz etmektedir.**
- + Kalite, tanıtım, coğrafi işaret ve markalaşma çalışmalarına başlanılmıştır.
- + TAGEM tarafından geliştirilen mikrobiyal gübreler, nohutta verim artışı ve antraknoz hastalığına karşı ürünün dayanıklılığını arttırmaktadır. Bu nedenle nohut ve mercimek tarımında **mikrobiyal gübrelerin kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik yayım faaliyetlerinin** yapılması çalışmalarına başlanılmıştır.

HAZIRLAYAN

Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü
Tarım Havzaları Daire Başkanlığı

☎ 0 312 258 84 03

✉ urunmasalari@tarimorman.gov.tr